

**RIJASET ISLAMSKE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI
VJERSKOPROSVJETNA SLUŽBA
SARAJEVO**

**ISLAMSKA VJERONAUKA
NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA
III RAZRED
OSMOGODIŠNJE I DEVETOGODIŠNJE OSNOVNE
ŠKOLE
(1 sat sedmično)**

(Ovaj Nastavni plan i program Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini usvojio je i propisao za upotrebu: zaključkom broj 2387/2006 od 19.06.2006. /od I-III razreda/, zaključkom broj 1247/07 od 26.03.2007. /za IV razred/, zaključkom broj 0143-01/08 od 13.05.2008. /za V razred/ i zaključkom broj 184/09 od 21.01.2009. /za VI razred)

Rukovodilac: Mr. Muharem Omerdić

Sarajevo, 2009.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ISLAMSKE VJERONAUKE

ZA III RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

(1 sat)

Uvod

U trećem razredu osnovne škole Islamska vjeronauka je orijentirana da i dalje prati, uočava i potiče razvoj djece na uzrastu kojem je namijenjena.

I dalje, samo produbljenije u odnosu na prethodno godište, prijateljstvo među djecom, kvalitet međusobnog komuniciranja su poseban interes Islamske vjeronauke. Biranim programskim sadržajima i nadnesenim vođenjem, nastavnik može itekako biti u funkciji razvoja učenikove socijalne vještine.

U situaciji kad su temeljne kompetencije kojima mlad čovjek treba ovladati u savremenom društvu pomjerene od poznavanja gomile informacija ka socijalnoj kompetentnosti, nova dimenzija uloge nastavnika Islamske vjeronauke postaje veoma važnom. A upravo je ovaj uzrast važan period, nešto poput "senzitivnog intervala" za razvijanje zdravih temelja u odnosu prema drugima.

Novina u programskom sadržaju za ovo godište jeste prisustvo određenog broja "refleksivnih sadržaja", primjerenih uzrastu, a nuđeni kako bi intelektualno, emotivno, socijalno odjekivali u djetetovoj osobi, moralno je oblikujući i motivirajući.

Zadatak Islamske vjeronauke je da posvijesti mogućnost formativnog oblikovanja osobe učenika.

Kurikularna struktura je fleksibilna, zahtijeva nastavnikov senzibilitet za duhovno "najotvoreni" trenutak za obradu pojedinih nastavnih sadržaja.^[3]

PROGRAMSKA STRUKTURA PREDMETNIH SADRŽAJA

1. PONOVO MIRIS SEPTEMBRA

- Dova za uspješan početak.
- Islam mi je sve (pjesma).
- Pravo druženje - drugarstvo - prijateljstvo.

Didaktičke naznake:

- Vjeronauku početi sa dovom Allahu: Euza, Bismilla, Rabbi jessir, Rabbi zidni ilma (Gospodaru moj, povećaj mi znanje), kratki salavat;
- ponoviti značenje pojma "islam", kelime-i-šehadet uz korištenje ilahije "Šehadet", obrađivane u II razredu;
- na nastavnom satu analize pjesme *Islam mi je sve* predviđena je obrada, analiza i usvajanje islamskih propisa/šarta;
- metodički oblikovana interpretacija prigodnih priča o prijateljstvu (uzrastu primjereni zahtjevi pri analizi književnih tekstova su sljedeći: zapažanje teme događaja - radnje; zapažanje likova, njihovih osobina i postupaka, i to osnovno na izrazitim primjerima; zauzimanje stava prema likovima u njihovim postupcima);

- kroz primjer pravilnog i nepravilnog druženja ukazati na elemente poželjnog drugarstva i pravog prijateljstva;
- likovno izražavanje na temu: moj pravi prijatelj;
- organizirati u razredu oblikovanje pismenog izričaja na teme: moj prijatelj; kad sam se pokazao prijateljem; i sad se sjećam, tada se nisam ponio kao prijatelj...

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Usvojenost Euze, Bismille, dove Rabbi jessir, kratkog salavata i usvojenost dove Rabbi zidni ilma - Gospodaru moj, povećaj moje znanje;
- usvojenost islamskih propisa/šarta;
- usvojenost osnovnih elemenata likovnog i literarnog izraza na zadane teme i situacije;
- zalaganje na satu, spremnost za saradnju;
- moralna osjetljivost za konstrukt prijateljstva, drugarstva.

Medupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: opisivanje situacija u kojima se uči Euza, Bismilla, dove, salavati, pozdrav - djeci primjerene životne situacije; pravilno artikuliranje priča i njihova analiza, pravilno recitiranje pjesmica.
- *Moja okolina*: objedinjavanje situacija kulturnog, primijerenog ponašanja.
- *Likovni odgoj*: likovno izražavanje na temu: moj pravi prijatelj.
- *Muzički odgoj*: interpretacija ilahije "Šehadet".

2. VJERUJEM U JEDNOG BOGA

- Ja vjerujem jednog Boga (ilahija).
- Biljni i životinjski svijet djelo je Božije.
- Allah Sveznajući, Svemoćni (priča).

Didaktičke naznake:

- Uvježbavanje pravilnog učenja ilahije "Ja vjerujem jednog Boga";
- govoriti o Allahu Uzvišenom kao Jedinom Bogu, Stvoritelju i Gospodaru svih svjetova, Vladaru Milostivom i Opskrbitelju..., pokušati kod djece razvijati osjećaj za vjeru u Jednog Boga i Njegovo opstojanje, zatim oblikovati lijepo mišljenje o Njemu Uzvišenom; inicirati memoriranje nekoliko imena Allaha Uzvišenog sa prijevodom: Rabb, Rahman, Rahim, Malik, Selam, Alim;
- razgovarati o prirodi i prirodnim pojavama: nebo, kiša, zemlja, rijeke, planine, šume, more - pokušati organizirati čas u prirodi;
- likovni izraz: rijeka, planina, kiša, povezano sa situacijama u kojima se dijete našlo;
- pisanje sastava o omiljenoj životinji;
- skretanje pažnje na bogatstvo života koji nas okružuje: cvijeće, mirisi, pčele, ribe, izbor djeci poznatih domaćih i divljih životinja - po mogućnosti čas u prirodi;
- razvijati humani odnos prema biljkama i životinjama iz okruženja: Ebu Hurejre, hadisi o ženi i mački, o čovjeku i psu te o devi koja se je požalila Poslaniku;
- započeti razvijanje osjećaja da nas Allah stalno gleda - razvijanje potrebe stalnog lijepog ponašanja (kod kuće, na ulici, sa drugovima, u školi, na času);

- razgovor o priči Allah, Sveznajući, Svemoćni;
- metodički oblikovana interpretacija izabranih tekstova, prigodnih priča, pjesmica i lutkokaza (apstrahiranje pouke, po mogućnosti likovno izražavanje shvaćenog);
- razgovor o djeci primjerenim životnim situacijama (koje su bliske dječjem iskustvu) u kojima su se zahvaljivali Allahu; učenje dove Suhanekallahumme s prijevodom.

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Receptivna ravan: ilahija; prigodno pismeno učeničko izražavanje;
- usvojenost i razumijevanje prvog imanskog šarta;
- ovladanost elementima prirodnog okruženja (nazivi, opis, likovni izraz);
- poznavanje vrsta iz životinjskog svijeta (nazivi, opis, likovni izraz);
- prepoznavanje na čovjeku savršenstva Allahovog, dž.š., stvaranja;
- razvijenost navike zahvaljivanja Allahu, dž.š.;
- usvojenost Subhaneke s prijevodom.

Medupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: uvježbavanje pravilnog čitanja i recitiranja ilahije; literarno izražavanje na teme: moja okolica (šuma, rijeka, planina, nebo, kiša), moj kućni ljubimac.
- *Likovni odgoj*: uvježbavanje interpretacije ilahije, literarno izražavanje na teme: moja okolica, proljetna kiša, jesenje lišće, moj kućni ljubimac.
- *Muzički odgoj*: uvježbavanje pravilnog učenja ilahije "Ja vjerujem jednog Boga".

3. PUT DO ALLAHOVE MILOSTI

- U svakom dijelu dana se obraćam Allahu.
- U ramazanu je Allah posebno milostiv.
- Čovjek koji je davao zekat (priča u stripu).
- Kraj Kabe sam stajao (ilahija).
- Na Bajram (priča).

Didaktičke naznake:

- Ponoviti islamske šarte; analiza i obrada uvjeta za namaz; razgovor o tome šta dobivamo obavljujući namaz: milost, nagradu, oprost, snagu koja nas štiti od grijeha i svega što ne valja, pomoći u nesrećama i tegobama;
- u okviru pripreme za namaz staviti akcenat na čistoću, abdest i kupanje;
- kroz ponavljanje dijelova dana u njih smještati dnevne namaze, nastojati usvojiti njihove nazive i vremensku pozicioniranost; istaknuti orijentaciju muslimana iz cijelog svijeta u toku namaza samo prema jednoj orijentacijskoj tački - kibli (Ka'bi) u Meki, a može se iskoristiti i ilahija "Bejtullahov crn ogrtač";
- u predramazansko vrijeme govoriti o ramazanu: sehur, iftar, mukabele, teravije; propisi o načinu posta, „post“ za malu djecu, pjesmica o ramazanu;
- kroz razgovor o priči ponuditi kratku informaciju o zekatu;
- analizom ilahije „Kraj Kabe sam stajao“ govoriti o hadžu i našim običajima vezanim za hadž, poželjno je da u pripremi za ovaj sat učenici i nastavnik donesu veći broj fotografija sa prizorima sa hadža te prikazivanje desetominutnog dokumentarca;

- kroz razgovor o običajima u dijeljenju kurbana u našim krajevima istaknuti važnost njegovanja rodbinskih veza i brige o rodbini i komšijama; podstaknuti pismeno izražavanje kroz pisanje jedne rečenice u susret Bajramu ili nešto u vezi sa Kurban-bajramom;
- analizom pjesme "Nek' mirišu avlje" govoriti o posebnosti i običajima za Bajram; obraditi tekture;
- organizirati učenički istraživački projekat "Razgovor s hadžijom" (posjeta osobi koja je ranije obavila hadž, njezini utisci...); svi učenici će ponešto zabilježiti u tim razgovorima, a nastavnik na školskoj tabli rezimira istraženo.

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Razvijenost osjećaja za potrebu obraćanja Gospodaru;
- usvojenost elemenata koji su odnose na pripremu za namaz - uvjeta za namaz;
- usvojenosti naziva dijelova dana i naziva dnevnih namaza;
- zapamćivanje: Kaba - mjesto, orientacijska tačka u namazu;
- nivo uvježbanosti pravilnog učenja ilahija;
- nivo usvojenosti pravilnog prepričavanja i izvlačenja pouke i zaključaka iz priča;
- razvijenost navike brige o drugu u razredu;
- učenička osjećanja koja svjedoče da i dijete živi, ili makar samo sluti, ono što uči u Vjeronauci.

Medupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: uvježbavanje pravilnog čitanje i prepričavanje priča, recitiranja i melodičnog interpretiranja ilahija; literarno izražavanje na teme: moj prvi namaz, odlazak u džamiju, moj (djed, nena, babo, mama...) je išao na hadž.
- *Moja okolina*: korelirati s kulturom komuniciranja u zajednici (npr. Kurban - briga za drugog, Briga o siromašnima, rodbini i komšijama).
- *Likovni odgoj*: likovno izražavanje na teme: Kaba, džamija u ramazanu, bajramska sofra, dijeljenje kurbana...
- *Muzički odgoj*: uvježbavanje pravilnog učenja ilahija "Bejtullahov crn ogrtač", "Kraj Kabe sam stajao" i pjevanje pjesme "Nek' mirišu avlje".

4. BOŽIJI POSLANICI PRIJE MUHAMMEDA, A.S.

- Adem a.s. - prvi čovjek na Zemlji.
- Hud, a.s., i njegov narod.
- Deva u gradu prokletih ljudi (priča).

Didaktičke naznake:

- Allah je poslao poslanike da pokažu ljudima ispravan način života koji vodi ljude istinskoj sreći i spasu;
- uvoditi dijete u islamsko razumijevanje pojma "učitelj" - onaj koji odgaja, podstiče na dobrotu, "obavezuje" na poštenje...;
- metodička obrada prigodnih priča o poslanicima;
- priča o Hudu, a.s. - razviti ključno odgojno mjesto: za zlo neizostavno slijedi kazna, a za dobro Allahova nagrada;

- razgovarati s djecom šta u njihovoj svakodnevni mogu razumijevati kao znak Allahove nagrade - uspjeh u školi, dobar drug, zdravlje roditelja, lijep izlet s roditeljima, dobrotu koju je neko prema njima ispoljio...

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Informiranost o povjesnoj situiranosti pojedinih poslanika. Informiranost ko je Iblis.;
- usvojenost osnovnih informacija o poslanicima (imena i situacija u kojoj su djelovali);
- začimanje stava osude prema zlu, razbojništvu...;
- interes, budnost za slušanje priča o poslanicima, aktivno učešće u obradi priča.

Međupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: metodički parametri obrade priče[5]; literarno izražavanje na teme: dobrota je za mene, tada sam bio pošten, moj učitelj, moj nastavnik vjeronauke, zašto volim Adema, Huda, Saliha.
- *Likovni odgoj*: likovno izražavanje na dijelove sadržaja iz priča o poslanicima, s uvažavanjem stava islama o slikanju poslanikā.

5. I JA UČIM KUR'AN I DOVE

- Priprema za obraćanje Allahu, dž.š.
- Sura En-Nas.
- Allah je čuo i uslišao moju molbu.
- Sura El-Felek.
- Družimo se sa Et-Tehijatu.

Didaktičke naznake:

- Razgovor o tome ko ide u mekteb i doživljaji iz mekteba, ponavljanje Fatihe i Ihlasa, akcentiranje njihovih prijevoda i isticanje situacija i vrijednosti njihovog učenja;
- objasniti djeci islamsku činjenicu da musliman kad ispuni preduvjete (čisto srce, abdest) može stati pred svog Gospodara;
- naučiti djecu da oblikuju svoje želje, molbe, ambicije kroz dovu upućenu Allahu, dž.š.;
- na nastavnim satima memoriranja kur'anskih sura Felek i Nas aranžirati necenzurirani razgovor o Kur'anu: nalazi li se i u mojoj kući, na kojem mjestu, uči li ga ko, čita li se njegov prijevod, kad se spominje Kur'an...; zadati djeci projektni zadatak: svako neka prepiše iz prijevoda Kur'ana nekoliko ajeta, po izboru, a onda čitati na satu što su učenici zapisali, primjereno uzrastu interpretirati izvatke;
- inicirati pisanje individualnih dova Allahu, dž.š., u cilju razvijanja bliskosti i prisutnosti u dovi.

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Nivo zapamćivanja i reproduciranja izabranih sura i dova;
- usvojenost uvjeta za stajanje pred Allaha, dž.š.;
- djetetovo novoosvojeno saznanje, osjećanje o mogućnosti da bez posredovanja stane pred Allaha, dž.š.;

- pohvaliti vijest o postojanju Kur'ana u kući u kojoj ga ranije nije bilo;
- senzibilitet prema potrebi obraćanja Allahu, dž.š.;
- aktivnost u realizaciji nastave.

Međupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: razgovor o prilici u kojoj je Allah uslišao dovu učenika; literarno izražavanje na teme: u mojoj porodici Kur'an je..., dragi moj Bože, molim Te.
- *Likovni odgoj*: likovno izražavanje na teme: Kur'an, bojenje i ukrašavanje levhe.

6. PONOVO S MUHAMMEDOM, A.S.

- Muhammed, a.s., bio je marljivo i pouzdano dijete.
- Prva objava - uči, čitaj...
- Ebu Bekr i Alija - Poslanikovi drugovi.
- Hasan i Husejn - trajni uzori muslimanskoj djeci.

Didaktičke naznake:

- Ponoviti salavat sa prijevodom koji je ranije naučen, obraditi i uvježbati salavatiza Et-Tehijatu;
- ukazati na to da Muhammed, a.s., nije pravio razliku među djecom; navesti primjere kako je Muhammed, a.s., podjednako volio djecu, na koji način se je sa njima igrao;
- navesti primjer kada je hazreti Fatima, kao mala djevojčica, skinula sa babinih leđa unutricu koja je bačena na njegova leđa dok je bio na sedždi kod Ka'be, ilahija o hazreti Fatimi;
- koristeći dio iz mevluda (nastavnika interpretacija ili pomoću kasetofona) dočarati situaciju u kojoj se našao Muhammed, a.s., kada je primio prvu objavu;
- govoriti o tome kako je hazreti Alija kao mali dječak pratilo Poslanika, a.s., zatim da je sa deset godina prihvatio islam, da je kao mladić bio hrabar, odvažan i spreman da se žrtvuje za Poslanika, a.s., kako je dobio nadimak Allahov lav...;
- metodički oblikovana interpretacija izabranih tekstova i prigodnih priča (apstrahiranje pouke, po mogućnosti likovno izražavanje shvaćenog);
- uvezivati ono što se uči sa djetetu bliskim svakodnevnim situacijama; pratiti emotivno reflektiranje sadržaja u djetetu, promjene u svakodnevnom socijalnom ponašanju.

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Aktivno učešće u razgovorima na satu;
- usvojenost salavata;
- razvijenost osjećaja za pravilno usmeno izražavanje i prepričavanje;
- usvojenost novih likova iz muslimanske povijesti (njihovih imena i osnovnih osobina);
- vrednovati pokazani, pa i naslućeni trag emotivnog odnosa prema onom što se govori o Muhamedu, a.s., hazreti Fatimi, Ebu Bekru, Aliji, Hasanu, Husejnu...

Međupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: interpretacija izabranih tekstova i prigodnih priča; kroz razgovor razvijanje kompetencija pravilnog izražavanja, opisivanja i prepričavanja.

- *Likovni odgoj*: bojenje i ukrašavanje levhe Muhammed, Poslanikove, a.s., džamije.

7. ISLAMSKI SE PONAŠAM

- Allah voli ljepotu, čistoću i urednost.
- Zdrava i čista hrana.
- Lijepo ponašanje u kući.
- Briga o školi i školskom dvorištu.
- Poštujmo i uvažavajmo drugoga!

Didaktičke naznake:

- Kroz predočavanje primjera iz neposrednog životnog okruženja skrenuti pažnju na ljepotu i sklad Allahovog stvaranja;
- Muhammed, a.s., bio je uzorito uredan, discipliniran, posvećivao je pažnju lijepom izgledu, drugima preporučivao da lijepo izgledaju i održavaju čistoću;
- na razvojno primjeren način ukazati djeci na njihovu ulogu u očuvanju zdravlja, navesti primjere ponašanja djece koja čuvaju i koja ne čuvaju svoje zdravlje; izražavanje na temu: čuvam svoje zdravlje;
- socijalna akcija: posjeta bolesnom prijatelju, dova za bolesnika i dova za svoje zdravljje;
- analizirati dozvoljenu i nedozvoljenu hranu bez uvođenja termina halal i haram;
- inicirati i afirmirati bavljenje sportom i uključivanje u sekcije i klubove; afirmirati plivanje, borilačke vještine i bicikлизam;
- ovladati pravilima ponašanja iz islamskog bontona vezanim za lijeganje u postelju i buđenje; naučiti optimalno Bismillahi ve-l-hamdu lillahi, a za one koji žele i mogu više naučiti - dove prilikom lijeganja i ustajanja;
- inicirati razvijanje navike davanja prednosti desnoj strani u odijevanju i obuvanju; kroz pjesmicu "Meho ljevatan" ili druge adekvatne pjesmice i priče olakšati usvajanje ove navike;
- analizirati dobre i loše primjere ponašanja u kući, usvojiti pravilno ponašanje prilikom ulaska u kuću, ulaska u zatvorenu sobu i izlaska iz kuće;
- oblikovati pravilan odnos prema školskom prostoru i njegovom inventaru te školskom dvorištu; akcija čišćenja učionice i školskog dvorišta;
- razvijanje svijesti kod učenika da ne smijemo svoje drugove, prijatelje, komšije, rođake... vrijeđati, o njima ružno i s podsmijehom govoriti...; pjesma „Zašto dva oka imamo“;
- oblikovati pravilan islamski odnos prema nemuslimanima te razvijati osjećaj za uvažavanje i prihvatanje drugog i drugačijeg.

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Razvijenost osjećaja za uočavanje ljepote Allahovog stvaranja;
- kvalitet pismenog, usmenog i likovnog izražavanja;
- usvojenost znanja o načinima čuvanja zdravlja;
- isticati pozitivne primjere bavljenja sportom i vrednovati ih;
- usvojenost znanja o načinima lijepog ponašanja;
- evaluirati odnos učenika prema ostalim učenicima i prema školskom inventaru;

- istaknuti i vrednovati pozitivne primjere lijepog odnosa prema drugu;
- istaknuti pozitivne primjere odnosa prema drugima i drugačijima (nemuslimanima) iz muslimanske povijesti i tradicije u BiH.

Međupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: interpretacija izabralih tekstova i prigodnih priča; kroz razgovor razvijanje kompetencija pravilnog izražavanja, opisivanja i prepričavanja; pismeno izražavanje na teme: kako čuvam svoje zdravlje, moje ponašanje u kući, moja škola, pogriješio sam, dobro sam postupio, moj komšija.
- *Moja okolina*: zdravlje, ishrana, urednost, briga o čistoći okolice; narodi, kulture i religije u BiH.
- *Tjelesni odgoj*: afirmiranje bavljenja sportom.
- *Likovni odgoj*: likovno izražavanje na teme: moja okolina, moj bicikl, moja škola, školsko dvorište.

8. PUTOVANJE KROZ BOSNU

- Moja domovina Bosna i Hercegovina.
- Nišani - svjedoci postojanja i hrabrosti.

Didaktičke naznake:

- Upoznavanje sa osnovnim podacima o domovini Bosni i Hercegovini: izgled na karti; glavni grad, planine, rijeke, more, grb, zastava; pjesma navijača "Hajmo Bosno, hajmo Hercegovino";
- upoznavanje sa bogatstvom različitosti u BiH: multinacionalnost, multikulturalnost i multikonfesionalnost naše domovine; gledanje pomoću videa i TV pjesme "Bosno i Hercegovino - naša domovino" (u kojoj se čuju ezani i zvona i prikazuju džamije, crkve i sinagoga u Sarajevu);
- osigurati zapamćivanje činjenica o važnim i pozitivnim osobama u bošnjačkoj prošlosti;
- razgovor o agresiji na BiH (1992-1995), njenim tragovima (djeci bez roditelja) i nišanima po Bosni - kad god prolaze pored njih da znaju da oni svjedoče hrabrost i postojanje Bošnjaka kroz povijest;
- socijalna akcija: uređenje i briga o najbližem mezarju;
- ekskurzija: posjeta Sarajevu, Travniku, Mostaru (zavisno o geografskoj gravitiranosti);
- istraživački zadatak u toku raspusta: ustanoviti dnevnik u koji će bilježiti ono što misle da je važno da saopće na Vjeronauci - gradovi, događaji, osobe, osjećanja...

Parametri deskriptivne evaluacije:

- Usvojenost znanja o domovini: geografskom izgledu na karti, grbu, zastavi, glavnom gradu, znamenitim gradovima, rijekama, planinama...
- uzrastu primjerena posvještenost postojanja različitih kultura, religija/bogomolja i naroda u BiH;
- usvojenost znanja o znamenitim pojedincima u Bosni;
- kvalitet pismenog, usmenog i likovnog izražavanja;
- aktivnost na satu.

Međupredmetna korelacija:

- *Bosanski jezik*: interpretacija izabranih tekstova i prigodnih priča; kroz razgovor razvijanje kompetencija pravilnog izražavanja, opisivanja i prepričavanja; pismeno izražavanje na teme: moja domovina Bosna, moja čaršija, kako planiram provesti rasputst, u Bosni imamo džamije, crkve i sinagoge.
- *Odgojni rad na satu OZ*: Kompatibilnost učiteljevog i vjeroučiteljevog nastojanja da formativno ojačaju dijete uzrasta 3. razreda OŠ.
- *Moja okolina*: upoznavanje sa osnovnim podacima o domovini Bosni i Hercegovini: izgled na karti; glavni grad, planine, rijeke, more, grb, zastava.
- *Muzički odgoj*: interpretacija himne navijača "Hajmo Bosno, hajmo Hercegovino", pjesme "Bosno i Hercegovino - naša domovino".
- *Likovni odgoj*: bojenje karte BiH, bojenje šehidskog mezarja na papiru.

---

[1] U koncepciji NPP islamske vjeronauke za III razred priložena didaktička uputstva uz tematska područja treba razumijevati heurističkim poticajem za nastavnika, a ne receptom uspješno primjenljivim bez obzira na osobine konkretnе grupe s kojom nastavnik radi.

[2] Tragom savremenih zbivanja u školi, nastavnik islamske vjeronauke bi mogao inicirati saradnju s nastavnikom bosanskog jezika ponudivši mu sat metodičke interpretacije priče, pjesme predviđene Vjeronaučnim programom, čime bi obogatio svoje metodičke kompetencije rada na tekstu, razvio kvalitetnu međupredmetnu korelaciju i poticao kolegijalnu saradnju u školi.

LITERATURA

1. Kur'an, prijevod.
2. Zbirke hadisa.
3. Midhat i Abdulah Čelebić: *Ilmihal*, Zenica, 1995.
4. Redžep Muminhodžić: *Ta'limu-l-islam*, Sarajevo, 2001.
5. Esmir Halilović: *Pravedne halife*, Zenica, bez g.
6. Mehmed Karahodžić: *Vi u njima imate divan uzor*, Sarajevo, 2004.
7. Mustafa Necati Bursali, *Hazreti Alija*, Bemust, Sarajevo, 2001.
8. Ebül-Hasan Ali en-Nedevi: *Priče o Božijim poslanicima*, Tuzla, 2004.
9. Muhamed Meveffek Sulejme: *Kćerke Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem*, Novi Pazar, 2004.
10. Isnam Taljić: *Najveće priče*, Sarajevo, 2005.
11. Šefik Kurdić: *Islamski bonton*, Islamska pedagoška akademija u Zenici, Zenica, 2005.
12. Refik Ćatić i Izet Pehlić, *Metodika nastave islamske vjeronauke*, Islamska pedagoška akademija u Zenici, Zenica, 2004.
13. Seyfetin Yazici: *Osnove nauke o vjeri*, Ankara 2003.
14. Objavljene biografije Muhammeda, a.s., na bosanskom jeziku.
15. Priče o Muhammedu, a.s. - različita izdanja.
16. Hilmi Ali Osman: *Ashabi Allahovog Poslanika*, Porodična biblioteka, Sarajevo, 2002.
17. Radovi dr. Safveta Halilovića o biografiji Muhammeda, a.s., Novi horizonti, brojevi 65 i dalje
18. Časopisi Kevser i Kevserko.

PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA

Nastavu vjeronauke mogu izvoditi profesori i nastavnici koji su završili:

1. Fakultet islamskih nauka u Sarajevu (pedagoški ili teološki smjer)
2. Islamski pedagoški fakultet u Zenici ili Bihaću, odsjek za vjeronauku
3. Druge fakultete islamskih nauka priznate od Rijaseta Islamske zajednice u BiH, čije su diplome nostrificirane od strane Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu i položena pedagoška grupa predmeta na ovom fakultetu, uz prethodno završenu jednu od medresa
4. Islamsku pedagošku akademiju

Posebni uvjeti:

Pismena saglasnost nadležnog ureda muftije (shodno odredbi Člana 4. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH)